



Jaarverslag bestuur Stichting Musea Noardeast Fryslân 2025

Voorwoord

Een jaarverslag van het bestuur. Waarom? Het bestuur wil graag laten zien met welke bestuurlijke activiteiten het zich in het afgelopen jaar bezig heeft gehouden. Gelijktijdig realiseert het bestuur zich dat heel veel zaken alleen maar kunnen worden aangepakt door de samenwerking van het bestuur en de organisatie, door de samenwerking met en de betrokkenheid van de gemeente. En natuurlijk door de samenwerking met allerlei organisaties met wie wij functionele relaties onderhouden. Het jaarverslag maakt duidelijk dat het bestuur op veel terreinen probeert positieve ontwikkelingen tot stand te brengen. Wij hebben gewerkt aan verbetering van de faciliteiten voor de medewerkers, aan nieuw collectiebeleid, de financiën op orde, de organisatie van tentoonstellingen en aan grote projecten. Het zei nogmaals gezegd: veelal in nauwe samenwerking met medewerkers en vrijwilligers. Het bestuur is zich er ook van bewust dat op verschillende terreinen nog beleid zal moeten worden ontwikkeld. En weet ook dat dit beleid zo concreet mogelijk moet omschrijven tot welke resultaten het moet leiden. Indien wij daaraan kunnen slagen dan kan het jaarverslag van het bestuur ook beter voldoen aan de verantwoordingsfunctie daarvan.

1. Beleidsontwikkelingen

Collectiebeleid

De directeur en medewerkers zijn gestart met de voorbereiding van nieuw collectiebeleid. Bij collectiebeleid gaat het om:

- beheren, behouden en bewaren van de collectie
- wat wil je waarom laten zien
- wat neem je wel aan om op te nemen in je collectie, wat niet
- wat stoot je af
- hoe laat je je collectie zien: digitaal, fysiek
- hoe ontsluit je jouw collectie
- hoe vraag je aandacht voor jouw collectie

Kijken naar de toekomst: onze “Anjum-sessie”

Bestuur en medewerkers (betaalde en niet-betaalde medewerkers) hebben in het afgelopen jaar een start gemaakt met een kijkje in de toekomst. Omdat wij dat hebben gedaan in het multi functioneel centrum in Anjum: wat een prachtige voorziening, is de Anjum-sessie symbool geworden voor de start van het gezamenlijk kijken naar de toekomst van de musea. In een eerste sessie hebben wij gezamenlijk ruim de tijd genomen om te kijken naar hoe zich onze musea verder zouden moeten ontwikkelen om een stevige functie te behouden in de overdacht van een aantal cultuurhistorische ontwikkelingen door de eeuwen heen, die een bijzonder plaats innemen in Dokkum en in de gemeenschap Paesens-Moddergat. Waar liggen onze kansen? Met welke “bedreigingen” moeten wij rekening houden. Wat betekent dat voor onze huisvesting, welke nieuwe verhaallijnen zouden wij moeten willen ontwikkelen. Welke bijdrage kunnen wij leveren aan de inzichten van onze

schoolgaande jeugd met betrekking tot de betekenis van onze historie voor wat wij nu zijn. Hoe brengen wij het belang van onze musea goed over het voetlicht. Welke rol spelen daarbij de moderne multi media? Het gaat dus om heel wezenlijke vraagstukken voor de toekomstige positionering van onze musea. In 2026 zullen wij het overleg over onze toekomst voortzetten.

Huisvestingsbeleid

a. Museum Dokkum

De huisvesting van het museum te Dokkum is in feite niet geschikt. Dat wordt onderkend door de gemeente. Het heeft er toe geleid dat de gemeente het initiatief heeft genomen voor gesprekken met ons en het bestuur van de RK parochie over de mogelijke huisvesting van het museum én de parochie in de Rooms katholieke kerk en pastorie. Dat initiatief heeft er toe geleid dat de gemeente opdracht heeft gegeven aan Adema Architecten tot het verrichten van een locatiestudie, waarbij de aandacht in het bijzonder is uitgegaan naar de vraag of het programma van eisen van het museum Dokkum en van het bestuur van de RK-parochie zouden passen binnen de aanwezige gebouwen en overige ruimte op deze locatie. De uitkomst laat zien dat dit mogelijk is. Wij hebben als bestuur dan ook een positief standpunt ingenomen t.a.v. een mogelijke verhuizing naar deze prachtige kerk en pastorie, die op een voortreffelijke locatie zijn gesitueerd. Wij verwachten dat de gesprekken in 2026 na de verkiezingen en de vorming van het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders zullen worden voortgezet.

b. Fiskershúskes en garnalenfabriek

Wij hebben toezeggingen ontvangen voor aanzienlijke subsidies uit verschillende fondsen. Dat heeft het mogelijk gemaakt dat wij zijn gestart met het ontwikkelen van ideeën voor verbeterde toegang van de Fiskershúskes, een logischer routing door de panden en de verduurzaming daarvan. Naast deze aanpassingen van de bestaande huisjes vindt er ook enige nieuwbouw, c.q. uitbreiding plaats. Dan gaat het bv. om de realisatie van een toiletgroep, nieuwe educatieve ruimte en ruimte voor opslag van facilitairen objecten. Daarbij worden diverse vormgevingsaspecten meegenomen, mede gebaseerd op de gedachte eenzelfde uitstraling ook te willen bereiken in de garnalenfabriek. De garnalenfabriek wacht een grotere bouwkundige opgave. Daar gaat het niet alleen om een herinrichting en verduurzaming van het bestaande gebouw. Hier is ook sprake van een nieuwbouwopgave. In het nieuwbouwdeel wordt het mogelijk een bescheiden ontvangstruimte met café functies te realiseren, een ruimte, die zal worden gecombineerd met een balie en tentoonstellingsruimte. Dit nieuwbouwdeel wordt op een organische wijze verbonden met de garnalenfabriek.

c. Boerderij Zwart

Wij hebben al in coronatijd met betrokken inwoners van Moddergat en met een adviesbureau onderzocht welke bestemming zou kunnen worden gegeven aan deze boerderij. Dat moet volgens het ons toegevallen legaat een bestemming zijn met een sociaal maatschappelijke en museale functie. Wij zijn er toen niet in geslaagd voor de boerderij functies te vinden, die voldoende aansluiting zouden hebben met de doelstellingen van het legaat. Een nieuwe zoektocht naar een wel passende bestemming heeft opgeleverd dat wij in de boerderij een dijkenmuseum willen realiseren. Tijdens onze excursie naar het museum in Carolinensiel hebben wij in het onderdeel, dat de betekenis van dijken liet zien en de verbinding daarvan met de betekenis van de klimaatontwikkelingen, de bevestiging gezien dat dit idee een buitengewoon waardevolle invulling zou kunnen krijgen. De ideeën over de toekomst van de boerderij maakten in het afgelopen jaar deel uit van de voorbereiding voor de plannen voor de Fiskershúskes en de garnalenfabriek. Voor de realisatie van de plannen moeten nog financiële middelen worden geworven.

Personeelsbeleid

Het bestuur realiseert zich dat veel inzet van onze betaalde medewerkers en onze vrijwilligers wordt gevraagd. Wij vinden dat onze medewerkers daarom goed moeten worden gefaciliteerd. Daarvoor hebben wij in onze begroting een voorziening opgenomen, die elk jaar wordt gevoed met een vastgesteld bedrag. Daaruit kunnen nieuwe bureaustoelen worden betaald, kan verbetering worden bekostigd van ondersteunende middelen, m.n. in de hoek van de ICT. Gelijktijdig worstelt het bestuur met de vraag wat wel/niet wordt gedaan aan bv. de verbetering van deze faciliteiten in het licht van de discussie over de toekomstige huisvesting van de musea.

2. Financiën

Begroting 2025

Het bestuur heeft een sluitende begroting vastgesteld: inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Een sluitende begroting, maar wel met de verwachting dat het lastig zou worden om een positief resultaat te halen. Een gevolg van het feit dat de gemeente niet aanvaardt dat wij de volledige extra kosten als gevolg van de prijsstijgingen en loonaanpassingen doorberekenen. Gelijktijdig merken wij op dat in de jaren 2023 en 2024 telkens behoorlijk positieve resultaten zijn gehaald mede door compensatie achteraf door de gemeente. Die compensatie is incidenteel. Wij hebben de gemeente meermalen verzocht ons toe te staan de prijsindexatie mee te mogen nemen in onze begroting en te willen aangeven dat de indexatie door de gemeente wordt geaccepteerd en dus vooraf wordt meegenomen in de voorlopige subsidietoekenning.

Jaarrekening 2025

Het resultaat is een tekort van € 13.499. 't Fiskershúske kende een overschot van € 1.372, museum Dokkum kende een tekort van € 14.871. Het bestuur zal het resultaat evalueren. Het grote verschil tussen de overschotten van de jaren 2023 en 2024 en het tekort van 2025 baart het bestuur zorgen. Wij voegen aan deze opmerking graag toe dat de bezoekersaantallen nog steeds een stijgende lijn vertonen. Zie onderstaand overzicht.

	2023	2024	2025
Museum Fiskershúske	16.125	15.744	16.678
Museum Dokkum	14.674	15.460	15.122

3. Tentoonstellingen

Met veel inzet van onze organisatie worden elk jaar opnieuw enige wisseltentoonstellingen georganiseerd. Hierbij proberen we om: bestaande thema's en onderwerpen uit onze musea te verdiepen of te actualiseren, werk te tonen uit de eigen (depot)collectie en/of ruimte te bieden aan regionale kunstenaars, kunstenaarsgroepen of organisaties die zich bezig houden met cultuur en geschiedenis. In een aantal gevallen sluiten we aan bij projecten met reizende exposities o.a. geïnitieerd door netwerken zoals Zuiderzeemusea waarbij we zijn aangesloten.

In 2025 zijn de volgende tentoonstellingen georganiseerd.

Museum Dokkum:

- Lugtigheden

Art Quilts van Gerry van de Lugt. Expo in een serie van textielexposities in het museum.

- **Fr11slân door de ogen van Vermeer**

De tentoonstelling was een uniek kunstproject dat de elf Friese steden verbeeldt door de Friese kunstenaars Gabriëlle Westra en Randolph Algera, geïnspireerd op de schilderijen van Johannes Vermeer.

- **FRIA 40 jaar**

Kunstenarsvereniging FRIA vierde het 40 jarig bestaan met een serie van exposities, waarvan die van ons. In Dokkum namen 10 Friese kunstenaars deel.

In 2025 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor een tentoonstelling, waarin het bedrijf van Hofleverancier Douma Drukkerij Dokkum centraal staat. De tentoonstelling zal in april 2026 worden geopend. In Dokkum kennen wij een aantal bedrijven met het Koninklijk predicaat Hofleverancier. Het is de bedoeling dat ook met die bedrijven tentoonstellingen worden voorbereid.

Museum 't Fiskershúske

- **Feiwilligers en meiwurkers**

Foto expositie met persoonlijke verhalen van de mensen achter het museum.

- **Kwelders**

Reizende expositie van het Fryske Gea met informatie over de kwelders in beheer van het Fryske Gea, met nadrukkelijk aandacht voor de Peazemerlannen.

In 2025 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor een tentoonstelling, waarin het bedrijf van Hofleverancier Douma Drukkerij centraal staat. De tentoonstelling zal in april 2026 worden geopend. In Dokkum kennen wij een aantal bedrijven met het Koninklijk predicaat Hofleverancier. Het is de bedoeling dat ook met die bedrijven tentoonstellingen worden voorbereid.

4. Specifieke aandachtspunten, activiteiten

Stichting Markant

De deelnemende museale organisaties hebben ingestemd met de opheffing van de stichting Markant. De stichting Markant heeft de beschikking gehad over één part time medewerker. De inzet van de stichting is gericht geweest op het versterken van de samenwerking tussen de musea in het werkgebied (gemeenten Tytsjerksteradiel, Achtkarspelen Dantumadiel en Noardeast-Fryslân) en het waar nodig met gerichte adviezen ondersteunen van de besturen. Het bestuur van Markant is van mening dat zij haar doelen heeft bereikt en vond het afgelopen jaar het goede moment om tot opheffing te komen.

Klooster Claercamp

Ook in het afgelopen jaar heeft het bestuurslid dat de belangen van dit klooster namens het bestuur behartigt zich ingezet voor een krachtige positionering van het klooster in het kader van de Europees brede samenwerking van Cisterciënzer kloosters. Ook maakt hij zich met ons bestuur sterk voor de markering van de plaats waar ooit het klooster nabij Rinsumageest/Sybrandahús heeft gestaan.

Trekschuit

De trekschuit is aan het museum in beheer en onderhoud gegeven. De trekschuit maakt deel uit van een verzameling van objecten met een bijzondere betekenis. Die verzameling staat bekend onder de naam "Dokkumer roem". Van de Dokkumer roem maken ook deel uit de Dockumer sjeez en het draaiorgel. Voor het beheer en onderhoud ontvangt het museum Dokkum van de gemeente jaarlijks € 8.000. Wij hebben de gemeente duidelijk gemaakt dat

dit bedrag veel te laag is om voldoende onderhoud aan alle objecten te kunnen plegen. Dat heeft er toe geleid dat het onderhoud aan m.n. de trekschuit zo volstrekt onvoldoende is geweest dat er nu meer dan € 200.000 moet worden geïnvesteerd om de trekschuit weer in de vaart te kunnen brengen. Die middelen moeten door de gemeente beschikbaar worden gesteld. Het bestuur heeft dat aan de gemeente bericht. Wanneer de gemeente dat bedrag niet beschikbaar wil stellen wordt de trekschuit niet weer in de vaart gebracht, tenzij derden nog een effectieve oplossing aanbieden voor de korte en de langere termijn.

WL 19

In 2024 hebben wij met het nieuwe bestuur van de stichting “it Fiskersskip” afspraken gemaakt over het beheer en de exploitatie van de WL 19. Het bestuur heeft het beheer voortvarend ter hand genomen. Nieuwe initiatieven zijn ontwikkeld in samenwerking met de besturen van andere historische zeilschepen met een Friese achtergrond. In het verslagjaar 2025 hebben wij ook de financiële relaties tussen de musea en deze stichting afgewikkeld.

Openstelling Fiskershúskes in de winter

Na overleg met en steun voor die gedachte van de medewerkers van de Fiskershúskes heeft het bestuur het besluit kunnen nemen om de Fiskershúskes gedurende bepaalde periodes in de winter open te stellen voor het bezoek.

Seedykstermerke

Op de 5^e juli hebben heel veel mensen kunnen genieten van de Seedykstermerke, die nu aan de voorkant van en nabij de Fiskershúskes is georganiseerd. De omstandigheden, mooi weer en weinig wind, waren optimaal. Alle medewerkers: reuze bedankt.

5. Overleg, samenwerking

Overleg gemeente

Bestuurlijk: Wij hebben met enige regelmaat overleg met leden van het college van Burgemeester en wethouders, in het bijzonder wethouder Prins (m.n. de projecten Paesens-Moddergat) en wethouder Jouta (gemeentelijke jaarlijkse subsidiëring, beleidsontwikkelingen en huisvesting museum Dokkum).

Ambtelijk: veel overleg heeft er plaatsgehad over de financiële aspecten van de projecten in Paesens-Moddergat. Ook over de bouwkundige en procedurele aspecten van de voorgenomen realisatie van de bouwplannen hebben wij regelmatig overleg gepleegd met de bij deze projecten en onderwerpen meest betrokken ambtelijke medewerkers.

Museale samenwerking

Het bestuur heeft twee keer per jaar overleg met de besturen van het bezoekerscentrum “Terp Hegebeintum” en het museum mr. Andreae (Kollum). Wij proberen onze activiteiten op elkaar af te stemmen, stellen onze in de organisatie aanwezige kennis waar wenselijk en mogelijk beschikbaar en wisselen onze ervaringen uit.

Samenwerking met overige partners

Betreft contacten met o.a. Regio Marketing en Toerisme, stichting Stadspromotie, Historia Doccumensis, Historische Vereniging Noordoost Friesland, Wetterskip, it Fryske Gea, Wadloopcentrum, Dorpsbelang Paesens-Moddergat, Werelderfgoedcentrum Lauwersoog, museum Zoutkamp, etc.

6. Bestuur en organisatie

Bestuur

Museum Dokkum maakt samen met Museum 't Fiskershúske in Moddergat onderdeel uit van Stichting Musea Noardeast Fryslân. Het bestuur van de stichting bestond in 2025 uit dhr. G.

Heeringa (voorzitter), mw. G. Schoor (secretaris), dhr. W. Visser (penningmeester), mw. S. Blok, dhr. T. Visser en dhr. A. Stierhout. De directeur-conservator woonde de diverse bestuursvergaderingen bij.

Na de start van de projecten voor Paesens-Moddergat, waarvoor dhr. S. van Seijen als opdrachtnemend architect optreedt, hebben bestuur en Siebe gezamenlijk vastgesteld dat externe partijen mogelijk zouden kunnen vinden dat Siebe in de rol van architect en bestuurslid en het bestuur niet integer handelen. Dat zou zelfs kunnen leiden tot vragen van onze subsidiënten. Tegen die achtergrond hebben wij in gezamenlijk overleg en in volledige harmonie van Siebe helaas afscheid moeten nemen als bestuurslid.

Het bestuur heeft een rooster van aftreden opgesteld. Daarbij is bepalend dat wij vinden dat een bestuurslid niet langer dan drie periodes van telkens drie jaar bestuurslid zou moeten zijn.

Het rooster van benoeming en aftreding gaat als bijlage hierbij.

Medewerkers en vrijwilligers

In 2025 werkten voor de Stichting Musea Noardeast Fryslân 12 personen in vaste loondienst, veelal parttime, veelal verbonden aan een van de twee musea. Vier personen verrichtten werkzaamheden voor beide musea.

Daarnaast zijn er per museum wisselend zo'n 50 personen werkzaam als vrijwilliger of vakantiekracht. Zo zijn er vrijwilligers die dienst doen bij de balie van beide musea, mensen die mee werken aan behouden & beheren van de collectie, activiteiten verzorgen (stadswandelingen, wadlopen) en/of deel nemen aan bijzonder projecten zoals de roeiers van de reddingsloep L.A. Buma en breisters voor ons visserstruienproject.

Stage

Beide musea zijn aangemerkt als leerwerkbedrijf en geven begeleiding aan vier tot zes stagiairs. De studenten zijn afkomstig uit het MBO en hebben specialisaties zoals vormgeving, administratie, fotografie e.d. die aansluiten bij wat we in het museum doen.

Ontwikkelingen

De bestaande organisatie is redelijk vast. Onze exploitatie maakt uitbreiding van vaste banen haast onmogelijk, wisseling ontstaat voornamelijk door pensionering van onze medewerkers. Daar waar mogelijk proberen we de organisatie te verjongen, maar houden ook rekening met wensen om door te werken na pensioen.

Plannen rondom de vernieuwing van onze museale presentaties in zowel Moddergat als Dokkum en de bemensing van onze musea sporen ons aan om te blijven werken aan de slagkracht van onze organisatie.

Dankzij de inzet van onze vrijwilligers (deels met vrijwilligersvergoeding) kunnen we een ruime openstelling garanderen en zijn we in staat om te werken aan het maken van exposities en het organiseren van projecten. De markt voor de werving van vrijwilligers is gespannen, de vraag is groot, het aanbod minder. Ons vrijwilligersbeleid richt zich er op om onze musea aantrekkelijk te laten zijn voor vrijwilligerswerk.

Zie bijlage organogram

Het bestuur,

G. Heeringa, voorzitter

G. Kuiper-Schroor, secretaris